

Oponentský posudek diplomové práce

Jméno a příjmení (studentka): Martina Beřáková

Oponent: ThLic. Mgr. Karel Sládek Th.D.

Diplomová práce Martiny Beřákové s názvem *Pojetí práce ve spiritualitě svaté Kláry a řádu sester klarisek* zpracovává velmi důležité téma pro současnou reflexi, tedy správný vztah k práci v duchovním životě člověka. Na příkladu spirituality sester klarisek autorka poutavou a stylisticky velmi vybroušenou češtinou překládá pečlivé zpracování daného tématu. Co je ale velmi oceňující, že zahrnuje téma do širšího historickém kontextu vývoje přístupů k lidské práci.

Diplomová práce je – s menšími připomínkami spíše „kosmetického“ rázu, které uvedu v následujících odstavcích – velmi originálně rozčleněna do 4 kapitol sledujících v úvodu život a řád sester klarisek, dále následuje obecnější uvedení do pojmu *práce*, stěžejní dvě kapitoly sledují pojetí *práce* řádu klarisek v dějinách a v dnešní době.

K obsahové stránce: Úvodní kapitola předkládá životopis svaté Kláry a řádu klarisek se základními prameny ke studiu. Kapitola je dobře zpracována na základě citovaných pramenů. Z textu je zřetelný silný citový vztah ke zpracované světici, což ale není nijak na škodu, naopak, dodává textu velmi čtivou podobu.

Druhá kapitola je velmi podnětná, jelikož představuje reflexi o pojmu lidské práce. Zajímavá je lingvistická analýza pojmu *práce*, neopomíjí pojetí sekulárních věd jako filosofie, ekonomie, sociologie, psychologie. Pojem *práce* je zde rozebrán na základě výběru některých myslitelů. Přístupů a reflexí nad *prací* je však o mnoho více a šíře vnímání *práce* je mnohem komplexnější, proto bych měl malé vytknutí k jistému zjednodušenému schematizování. Přestože – jak autorka správně poznamenává – tyto vědy ukazují vždy jen jistý fenomenologický úhel pohledu na práci, text jakoby v závěru naznačoval, že jelikož jsou tyto vědy poznáním nedokonalé, proto je třeba teologické reflexe. Preferoval bych více dialogický tón mezi těmito vědami. Je například velmi těžké mluvit o teologické bytostné provázanosti života a práce nebo práce a důstojností člověka lidem, kteří jsou právě prací druhými vydírání, vykořisťování, zneužívání a znehodnocování, což může odhalit mimo jiné i psychologická, sociologická či ekonomická sebereflexe.

Následná podkapitola o teologickém pojetí *práce* na pokladě svědectví exegese biblického textu je zpracována pečlivostí vlastní autorčině umu. Škoda, že autorka nezmínila učení patristických otců, kteří často řešili napětí mezi činným a kontemplativním životem –

mezi *praxis-theória* či *praktické-agnostiké*. K představení *práce* v sociálním učení církve nemám jediný důvod k připomínkám, jelikož považují dané téma autorkou dobře prostudované, správně zhodnocené, a tolik potřebné pro aktuální dobu. Vhodné doplnění by představovalo pojetí *práce* v učeních protestanských (například pojetí sociologa Webera, který v pohledu protestantismu na úspěšnost práce viděl počátek rozvoje kapitalismu) a pravoslavných (mnohdy s absencí sociálního učení). Přestože se samozřejmě stále jedná pouze o obecnější uvedení do problematiky, ekumenický rozměr bádání chybí a práci by velmi prospěl.

Druhá polovina diplomové práce se již obrací ke stěžejnímu tématu pojetí práce u řádu klarisek. Třetí kapitola začíná podkapitolami, které dané téma připravují, proto je na zvážení, zda by působilo méně rušivě, aby první tři podkapitoly vytvářely vlastní samostatnou podkapitolu. Při zhodnocení obsahu nelze opět nevyzdvihnout autorčino velmi dobré zvládnutí tematiky, precizní práci s jazykem i pozitivní emoční vklad do čtivosti textu. Autorka pro svá východiska využívá množství i cizojazyčných pramenů. Nebojí se vyslovit svůj názor a nechává text v mnohých částech působit velmi motivačně a pedagogicky, aniž by ztratil vědecký ráz. Kromě historického exkurzu autorka představuje pojetí *práce* u svaté Kláry s aplikací na dnešní dobu. Zmiňuje texty církevních dokumentů o kontemplativním životě a analyzuje řeholy klarisek z pohledu vztahu k práci. Zejména v otázkách současného formování klarisek vstupuje do textu s podnětnými komentáři a navrhuje i možné výhledy do budoucna.

Za závažnější nedostatek diplomové práce považuji velmi krátký závěr – pouhé 2 strany textu. Přestože v něm autorka bodově shrnuje dosažené poznatky, chybí širší a komplexnější shrnutí, poukázat na provázání představených témat, popřípadě poukázat, jakým způsobem by pohled na práci u sester klarisek mohl být přínosný pro společnost, pro život lidí za zdmi kláštera, pro bádání sekulárních věd apod.

K formální stránce: Práce je psána čistě, přehledně, dobře se v ní člověk orientuje, časté citace odkazují na prameny, obsah i seznam literatury odpovídá kritériím – práce tedy splňuje formální požadavky pro diplomovou práci.

Závěr: Přes veškeré výhrady navrhuji práci k obhajobě jako výbornou.

V Praze 22. října 2007

Karel Sládek